

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum ius dominatium, & ius paternum debeant distingui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

redundat. Unde si dā
naretur filius, non ef
set a damnatione ex
transiens pater. Et hoc
experientia testatur.
Propter hoc enim.
Selenus. Locrensiū
princeps; cum filio
utereque esset. eruens
oculus; inter se
& filium eruendos
distinguit oculos. Pro
pter hoc quoque Da
uid oculo Amou ab
Absalom, parcendo
Absalom, sibi ipsi pe
percit. No est igitur,
absolue loquendo;
inter patrem & filium
iustum simpliciter;
quomodo cique, sum
manur. *lib. 8. c. 12. tom. 5.*

Quod naturalis rō inter omnes
hoīes constituit id, qd apud om
nes gentes custoditur, uocaturq;
ius gentium. Et per hoc patet re
sponso ad Primum.

AD SECUNDVM dicendū,
q hūc hominem esse seruum ab
solute considerādo, magis quā
aliū, nō hēt rōnem naturalē: sed
solum fm aliquam utilitatē con
sequētē, inquantū utile est huic,
q regatur a sapientiori, & illi q
ad hoc iuuerit, ut dicitur in 1.
Polit. Et ideo seruitus pertinet ad
ius gentium est naturalis secun
do modo, sed non primo modo.

AD TERTIVM dicendū, q
quia ea quae sunt iuris gentiū, nat
uralis ratio dicitur, puta, ex propi
quo habentia aequitatem: inde est, q non indigent
aliqua speciali institutione, sed ipsa naturalis ratio
cam instituit, ut

Lib. 1. c. 3. in
fr. p. c. i. q. 1.
tom. 5.

* Arg. 1. & i.
fr. corp. ar.

ARTICVLVS IIII.
*Utrum debeat specialiter distingui ius paternum
& dominium.*

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur quod nō
debeat specialiter distingui ius paternum & do
minatium. Ad iustitiam n. pertinet reddere unicui
que quod suū est, ut dicitur * Ambr. in 1. de Officiis. sed
ius est obiectum iustitiae, sicut iudicium est. ergo ius
ad unumquemque equaliter pertinet: & sic non de
bet distingui specialiter ius patris & domini.

2. Prater. Ratio iusti est lex, ut dictum est: sed lex re
spicit commune bonum ciuitatis, & regni, ut supra
habitu est, non aurem respicit bonum priuatum
unius personae, aut tertiae unius familiae. non ergo dēt
esse aliquod speciale ius, uel iustum dominatium,
uel paternum, cum dominus & pater pertineant ad
domum, ut dicitur in 1. Politic.

3. Prater. Multae aliae sunt differentie graduum in
hominibus, ut puta, quod quidam sunt milites, qui
dam sacerdotes, quidam principes. ergo ad eos dēt
aliquod speciale iustum determinari.

SED CONTRA est, qd * Phil. in 5. Eth. spāliter a iu
sto politico distinguit dñatiū & pñū, & alia hmōi.

RESPON. Dicendum, quod ius, siue iustum dicit
per commensurationem ad alterum. Alterum autē
pōt dici dupliciter. Vno modo, q simpliciter est al
terum, sicut quod est omnino distinctum: sicut appa
ret in duobus hominibus, quorū unus non est sub
altero, sed ambo sunt sub uno principe ciuitatis: &
inter tales secūndum * Phil. in 5. Ethic. est simplici
ter iustum. Alio modo dicitur aliquid alterum non
simpliciter, sed quasi aliquid eius existēs. Et hoc mō
in rebus humanis filius est aliquid patris, quia quō
dam mō est pars eius, ut dicitur in 8. * Eth. & seruus
est aliquid Dñi, quia est instrumentū eius, ut dicitur in 1. Politic. Et ideo patris ad filium non est comparatio,
sicut ad simpliciter alterū. Et pp hoc non est ibi sim
pliciter iustum, sed quoddam iustum. i. paternum:
& eadem rōne nec inter dñm & seruum, sed est iter
eos dominatium iustum. Vxor autem, quamuis sit
aliquid uiri, quia comparatur ad eā sicut ad propriū
corpus, ut patet per Apost. ad Ephes. 5. tamen magis
distinguitur a uiro, quā filius a patre, uel seruus a
dño. Assumitur. n. in quandam socialem uitā matri-

Intra q. 58.
ar. 7. ad 3. Et
2. dist. 44. q.
2. ad 1. cor. Et
5. Eth. lec. 11.
* lib. de of
ficiis. ca. 24.
circa finem
tom. 1.
† art. 1. huius q.
† art. 1. ad 1.
† 2. q. 90.
ar. 2.

† ca. 3. to 5.

Li. 1. c. 6. cir
ca finē to. 5.

Li. 5. c. 6. cir
ca finē to. 5.

* lib. 8. c. 12.
tom. 5.
† li. 1. Pol. c.
3. & 4. to. 5.
D. 803.

monii: & ideo, ut Philof. dicit inter
plus est de ratione iusti, quā inter
uel dominum & seruum; quia cum ui
beant in immediatam relationem ad
munerem, ut patet in 1. * Polit. ideo
est etiam simpliciter politicum iustum
stum economicum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod
pertinet reddere ius iustum unicuique
men diueritate unius ad alterum. In
det quod sibi debetur, non proprie
stum. Et quia quod est filii, est patris
ui, est dominia deo non est proprie
filium, uel domini ad seruum.

AD SECUNDVM dicendum, quod
tum filius, est aliquid patris. & simi
tum seruus, est aliquid domini. Vterque
ut consideratur ut quidam homo, et
dum se subsistens ab aliis distinctum
tum uterque est homo, aliquo modo
stitia. Et propter hoc et alique leges
quae sunt patris ad filium, uel domini
inquantum uterque est aliquid alterius,
hoc deficit ibi perfecta ratio iusti,
AD TERTIVM dicendum, quod
ueritates personarum, quae sunt in
immediatam relationem ad commu
tis, & ad principem ipsius: & ideo ad
secundam perfectam rationem iusti
men istud iustum secūndum diuersi
& dicitur ius militare, uel magistrati
tum, non propter defectum simplici
dicitur paternum & dominatium, sed
quod unicuique cōditioni pertinet
prium officium aliquid proprium debet.

De iustitia, in duodecim articulis
Quaestio LVIIII.

ARTICVLVS I.
Utrum iustitia sit uirtus.

INDE considerandum est de
CIRCA quam quaeruntur
1. Primū, Quid sit iustitia.
2. Secundū, Utrum iustitia semper sit
3. Tertiū, Utrum sit uirtus.
4. Quartū, Utrum sit in uoluntate, sicut
5. Quintū, Utrum sit uirtus generalis.
6. Sextū, Utrum secundum quod est
idem in essentia cum omni uirtute.
7. Septimū, Utrum sit aliqua iustitia
8. Octauū, Utrum iustitia particula
priam materiam.
9. Nonū, Utrum sit circa passiones, uel
riones tantum.
10. Decimū, Utrum medium iustitia
11. Undecimū, Utrum actus iustitia
cuique quod suum est.
12. Duodecimū, Utrum iustitia sit
nes uirtutes morales.

ARTICVLVS II.
*Utrum conuenienter diffiniatur iustitia, quod
constans uoluntas, ius suum unicuique*

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur
conuenienter diffiniatur iustitia, quod
iustitia est perpetua & constans uoluntas
unicuique tribuens. Iustitia enim